

Meningitis (hersenvliesontsteking)

Inleiding

Deze folder geeft u en uw naasten informatie over meningitis. Meningitis betekent letterlijk hersenvliesontsteking (in het Latijn betekent "meningen" hersenvliezen en "itis" ontsteking). De ontsteking ontstaat in de vochtruimte tussen de hersenvliezen waar het hersenvocht (liquor) zit.

Oorzaken

Meningitis wordt veroorzaakt door bacteriën en virussen.

Bacteriën: er zijn verschillende bacteriesoorten. Afhankelijk van de bacterie is soms tijdelijk isolatie nodig.

Virussen: in Nederland behoren de meeste virussen tot de groep die ook darminfecties veroorzaken.

De bacteriën en virussen bereiken de hersenvliezen via het bloed vanuit de longen, keelholte of de darmen.

Er zijn ook patiënten met een meningitis die wordt veroorzaakt door een ontsteking of een andere ziekte. Deze worden hier niet besproken.

Versijnselen

Meningitis veroorzaakt door een bacterie:

- (hoge) koorts,
- toenemend hoofdpijn,
- nekstijfheid,
- verwardheid.

De ziekte begint vaak als een griep, die echter niet binnen een paar dagen verbetert. De koorts blijft hoog en de patiënt blijft ziek. Meningitis is niet altijd gemakkelijk te herkennen omdat de nekstijfheid soms ontbreekt of de ziekte langzaam begint. Sommige patiënten hebben tegelijkertijd een

bloedvergiftiging (sepsis) waarbij de infectie zich door het gehele lichaam heeft verspreid.

Meningitis veroorzaakt door een virus:

Deze vorm van meningitis kan ontstaan na een maag-, darm-, of luchtweginfectie, en gaat samen met hevige hoofdpijn en nekstijfheid. De patiënten zijn vrijwel altijd helder van geest.

Diagnose

Huisartsen en artsen op de eerste hulp zoeken bij patiënten met koorts vooral naar nekstijfheid. Bij het voorover buigen van hoofd en nek kan de kin het borstbeen niet aanraken.

Voor het stellen van de diagnose is hersenvocht nodig. U krijgt daarom een lumbaalpunctie (ruggenprik).

Het hersenvocht stroomt vanuit de hersenkamers om de hersenen en het ruggenmerg heen. Soms is de meningitis direct duidelijk omdat het vocht troebel is. Verder onderzoek (bijvoorbeeld met een microscoop) naar de samenstelling van het vocht is nodig. Het hersenvocht maar ook het bloed moet gekweekt worden om de bacterie of het virus op te sporen. Het duurt enige dagen voordat de uitslag van de kweken bekend is.

Behandeling

Meningitis veroorzaakt door een bacterie:

Dit is een ernstige ziekte en moet snel behandeld worden met intraveneuze antibiotica (behandeling via een infuus), ontstekingsremmende medicijnen en ondersteunende zorg.

Al voordat de uitslag van de kweken bekend is wordt gestart met antibiotica.

Dit gebeurt om er voor te zorgen dat de bacterie zo snel mogelijk wordt

uitgeschakeld. Soms is een opname op de intensive care nodig.

De behandeling neemt 10 tot 21 dagen in beslag.

Meningitis veroorzaakt door een **virus**:

Er zijn enkele virussen die bestreden kunnen worden met medicijnen. In de meeste gevallen verloopt de ziekte mild en gaat het vanzelf over. U krijgt pijnstillers tegen de hoofdpijn. De ziekte duurt meestal twee weken.

Gevolgen

Klachten na een meningitis veroorzaakt door een **bacterie**:

- hoofdpijn,
- evenwichtsstoornissen,
- stoornissen bij het bewegen,
- overgevoeligheid van licht en geluid,
- concentratie-, geheugen- en gedragsproblemen,
- problemen met het gehoor en het zien.

Na een (lange) periode verbeteren en/of herstellen de meeste klachten zich.

Problemen met horen en zien herstellen zich meestal niet spontaan, omdat de betreffende zenuw blijvend beschadigd is.

Klachten na een meningitis veroorzaakt door een **virus**:

- extreme vermoeidheid,
- hoofdpijn (band om het hoofd),
- pijnlijke nek,
- concentratie- en leerproblemen,
- overgevoeligheid voor licht en geluid.

Deze klachten kunnen vooral in de eerste periode van de ziekte aanwezig zijn.

Bij de meeste mensen verdwijnen de klachten na verloop van tijd.

Algemene informatie over het GHZ

Voor informatie over het ziekenhuis kunt u terecht op onze internetsite: www.ghz.nl. Ook kunt u bellen naar het algemene informatienummer (0182) 50 50 50.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft over deze ziekte, kunt u deze gerust stellen aan de verpleegkundigen van de afdeling Neurologie.

Deze zijn dagelijks bereikbaar tussen 11.00 en 12.00 uur via telefoonnummer (0182) 50 50 50. U kunt vragen naar toestel 5410.

Colofon

uitgave : Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie : Marketing & Communicatie
april 2022
04.10.054